

Een ongeluk komt zelden alleen – casusreeks AMW en SHV

Schuldsanering en andere problemen

Een ongeluk komt zelden alleen

Casus Algemeen Maatschappelijk Werk, SHV & WMO

Ontwikkeld door Paul P.J. Overvoorde, programmaleider IZW i.s.m. Marijke Habes, algemeen maatschappelijk werker bij CentraM, Amsterdam. Dit studiemateriaal, bedoeld voor studenten Social Work (AMW, SJD), is ontwikkeld in het kader van het onderzoeksprogramma 'Intrapreneurship in Zorg en Welzijn' (IZW).

Deze casus behoort als studiemateriaal bij het boek *Ondernemen In Welzijn*, Hoofdstukken 6 en 7 (uitgeverij www.eburon.nl)

Inleidende opmerkingen

Het casustraject dat hier in fasen beschreven staat beslaat bijna vier jaar. Het gaat om twee personen die aanvankelijk nog zijn getrouwd, met zich in de loop der tijd ontwikkelende problemen die stuk voor stuk als representatief kunnen worden beschouwd voor het werk van de maatschappelijk werker. Het hulpverleningstraject is in een aantal casussen opgebroken, waarbij per casus een van de betrokken partijen centraal staat, en waarbij gezien de problematiek deels andere vragen worden gesteld c.q. de professional met andere opgaven wordt geconfronteerd. Lees vooraf als een inleiding op het beroep het interview met een maatschappelijk werkster (bijlage 1), die ook deelnam aan het IZW-onderzoek en met wie deze casusreeks is gemaakt.

Afhankelijk van de afspraken met de subsidiegever (een gemeente of stadsdeel) zijn er bij het Algemeen Maatschappelijk Werk verschillende trajecten voor hulpverlening beschikbaar, waarbij een maximale tijdsduur is vastgelegd. Dit kan bijvoorbeeld zijn: kortdurende hulpverlening, procesmatige hulpverlening, advies en informatie, casemanagement en langdurende hulpverlening. Voor procesmatige hulpverlening is bijvoorbeeld 10-15 uur beschikbaar. Soms kan een zelfde cliënt in de hulpverlening vanuit een ander traject ondersteund worden. Het gekozen traject kan vanwege het aantal beschikbare uren voor een cliënt te beperkt blijken. In geval van nood kan men dan een deel van het hulpverleningstraject opnieuw formeel benoemen, waardoor er meer uren voor de ondersteuning beschikbaar komen. Het gaat dan immers om een andere problematiek, zij het met dezelfde persoon.

De reeks van problemen in deze casusverzameling is uitzonderlijk, omdat bij de betrokken personen voortdurend een nieuwe sociale problematiek de kop op stak waarvoor om hulp werd gevraagd. Dat maakt de contextinformatie steeds rijker en informatiever – men bouwt ook veel kennis op van de cliënt en zijn of haar omgang met de problematiek. Als het steeds om andere personen zou zijn gegaan, zou die kennis per casus nog eerst moeten worden opgebouwd. Deze casusverzameling over een hulpverleningstraject is aan de praktijk ontleend. Zo'n reeks van opeenvolgende problemen is gelukkig eerder uitzondering dan regel in het maatschappelijk werk. Sommige problemen lenen zich ook voor bestudering door, of samen met, studenten Sociaal-Juridische Hulpverlening.

Vooraf geven we een korte biografische schets van de hand van de maatschappelijk werker; dit beeld heeft zij zich gevormd na een intakegesprek en het is bij opvolgende gesprekken nader ingevuld.

Casussen rond de heer El Y en zijn vrouw

Korte biografische schets:

De heer El Y is negen jaar geleden naar Nederland gekomen als vluchteling uit Irak. Het kostte hem zeven jaar om voldoende inkomen te hebben om toestemming te krijgen zijn gezin over te laten komen. De twee oudste kinderen waren intussen ouder dan 18 jaar en kwamen dus niet in aanmerking voor gezinshereniging. Mevrouw El Y is vrij slecht ter been. Zij heeft de afgelopen jaren, voor haar komst naar Nederland, met de kinderen bij familie gewoond.

In zijn vaderland had de heer El Y een bloeiend bedrijf en het gezin was vroeger een goed leven gewend. In Nederland nu is het echt aanpoten en er ontstaan problemen vanwege schulden. Mijnheer El Y spreekt redelijk Nederlands maar begrijpt veel niet. De jongste kinderen spreken het beter. Mevrouw El Y en de oudsten spreken en begrijpen de taal nauwelijks.

Casussituatie fase1

In het dienstencentrum werken diverse disciplines samen: schuldhulpverlening, sociale raadslieden, maatschappelijk werk, ouderenwerk, loket Zorg en Samenleving (WMO-loket), inburgering, groepswerk e.d. De heer El Y komt bij schuldhulpverlening (SHV).

Aanleiding hulpvraag van de heer El Y

De heer El Y is 57 jaar wanneer hij op het dienstencentrum hulp komt vragen in verband met financiële problemen. Er is een schuld van €19.000. Die is opgebouwd uit bankleningen en onbetaalde rekeningen bij postorderbedrijven. Zijn vrouw stelt hem, de cliënt dus, verantwoordelijk voor de gemaakte schulden en meent dat hij het maar moet oplossen. Hij en zijn vrouw hebben bij aanmelding vier thuiswonende kinderen (dochter 13, zoon 15, zoon 22 jaar, zoon 23 jaar. De heer El Y heeft een baan op de bloemenveiling en hij verdient iets meer dan het minimumloon. Verder zijn er geen andere inkomsten. De oudste zonen hebben geen geldige verblijfsvergunning. Hun eerste aanvraag voor verblijf is afgewezen en zij zijn nu in beroep. Ze mogen niet werken. De heer El Y heeft wel een auto, zodat hij makkelijker op zijn werk kan komen.

Nadat hij aan de balie van het Dienstencentrum zijn problemen kenbaar heeft gemaakt, komt hij bij de schuldhulpverlening (SHV) terecht. Voor een aanvraag bij de gemeentelijke Kredietbank voor sanering van de schulden moet wel aan bepaalde voorwaarden zijn voldaan. Als dat zo is, zal de bank alle schulden van hem bundelen en proberen een aflossingsregeling voor hem te realiseren bij de schuldeisers. Bij afwijzing een Gemeentelijke Krediet Aanvraag (GKA) kan nog een verzoek in het kader van de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) worden gedaan.

Casusvragen Gemeentelijke Krediet Aanvraag (GKA)

1. Waar dient het verzoek bij de Gemeentelijke kredietbank (GBK) voor? Wat houdt deze procedure in?
2. Wie komen in principe in aanmerking voor een sanering via de Gemeentelijke kredietbank?
3. Op grond van welke voorwaarden kunnen deze personen in aanmerking komen voor ondersteuning vanuit de Gemeentelijke kredietbank?
4. Aan welke voorwaarden voldoet (de aanvraag van) de heer El Y?
5. Aan welke voorwaarden voldoet (de aanvraag van) de heer El Y (nog) niet?
6. Wat moet er nu gedaan worden om de aanvraag in principe geaccepteerd te krijgen bij de Kredietbank?
7. Hoe groot schat je de kans van slagen in, bij de stad, het stadsdeel, de gemeente of het dorp, gezien de lokale verschillen in beleid?
8. Voer voor gesprek- en methodiektraining een dergelijk gesprek.

Casusbronnen:

Informatie over Gemeentelijke Krediet Aanvraag (GKA) en Gemeentelijke Krediet Banken (GKB)

www.gemeentelijkerekredietbanken.nl

www.nvbk.eu

De volgende drie links leiden naar de Website van de Dienst Wonen, Zorg en Samenleven, van de gemeente Amsterdam (bevat veel informatie over wettelijke regelingen, WMO, Wmo-beleidsnota Amsterdam, gegevens over loketten en regelingen). Vergelijkbare sites zullen te vinden zijn in Den Haag, Haarlem en Rotterdam.

www.wzs.amsterdam.nl/zorg

www.wzs.amsterdam.nl/alsuhulpnodigheeft

www.wzs.amsterdam.nl/pro/lettervandewet

Casusituatie fase 2

Mijnheer doet wat er wordt gevraagd om aan de voorwaarden te voldoen, maar mevrouw El Y wil geen handtekening zetten onder de aanvraag. Zij vindt dat ze er niets mee te maken heeft. Het is zijn verantwoordelijkheid en ook zijn schuld. Onderlinge gesprekken daarover brengen alleen maar verdere verwijdering en lossen ook niets op.

Uiteindelijk tekent mevrouw El Y de aanvraag voor de sanering via de Gemeentelijke kredietbank. De aanvraag wordt echter afgewezen: mijnheer El Y heeft geen aflossingscapaciteit, vanwege de twee volwassen zoons, die inwonen en niet financieel kunnen bijdragen omdat ze geen geldige verblijfstitel hebben. El Y kan hierdoor niets afstaan, want ook die monden moeten zonder inkomsten van henzelf worden gevoed. Er valt dus uiteindelijk niets af te lossen. Er kan dus niet eens een voorstel worden gedaan, waarmee voldoende schuldeisers akkoord zouden kunnen gaan. De aanvraag bij de gemeentelijke Kredietbank wordt daarom afgewezen. Het gezin staat al wel onder financieel beheer, zodat de vaste lasten in ieder geval betaald worden. Deze beheersinstantie fungeert als bank, waarbij met de cliënt afspraken worden gemaakt over vaste betalingen en het wekelijkse leefgeld. In afwachting van het Wsnp-traject is aan het gezin deze beheerder toegewezen om de financiën te bewaken.

De heer El Y staat onder zware spanning en wordt verwezen naar het maatschappelijk werk. Zijn vrouw is niet geïnteresseerd in de hulpverlening. Hij wil erg graag praten over al zijn problemen en doet dat ook. Hij voelt zich thuis buitengesloten, vindt dat hij alles moet doen, dat zijn vrouw lui is, alles aan hem overlaat en de kinderen tegen hem opzet, zoals dat vroeger ook al ging. Het huwelijk was, behalve in het allereerste begin, volgens hem vroeger ook al niet veel. Hij wil bij haar weg maar dat kan niet vanwege de kinderen en het geloof; hij voelt zich erg eenzaam en diep ongelukkig. Hij wil graag ook een eigen leven. Hij wil zich graag tegenover iemand kunnen uiten, maar hij heeft geen vrienden, geen familie hier, en werkt alleen maar. Hier heeft hij het wel erg naar zijn zin. Daarnaast komt hij vaak in paniek wanneer er weer brieven van deurwaarders komen, terwijl hij veel papieren nauwelijks kan begrijpen. Hij heeft hierbij ondersteuning nodig. Vroeger had hij wel hobby's zoals musiceren en tekenen, maar hiermee doet hij al jaren niets meer.

Casusvragen bij en vanuit AMW-methodieken, WMO en Welzijn Nieuwe Stijl, Beleid instelling, netwerken en voorzieningen vanuit de buurt (benoem dus concreet een Wijk of Buurt waarin hij woont, om die gegevens op het spoor te kunnen komen)

1. Waar moet bij de gesprekken concreet op worden gelet: gespreksmethodiek en relevante informatie?
2. Welke AMW-methodieken kunnen in dit geval met het oog op welk doel worden ingezet? Welke niet? Heeft dit veel of weinig kans van slagen en waarom?
3. Wat heeft hij nodig gezien de problemen die hij verwoordt?
4. Hoe kunnen of moeten professionals, (geschoolde) vrijwilligers, of anderen hierbij een rol spelen?
5. Waar moet, uitgaande van de doelstellingen van de WMO en Welzijn Nieuwe Stijl, op worden gelet? Zijn die kaders hier relevant? Welke consequenties heeft dit voor de aanpak?
6. Waar moet uitgaande van het eigen WNS-beleid van de instelling op worden gelet? Welke consequenties heeft dit voor de aanpak?
7. Welke voorzieningen, netwerken en activiteiten kent de wijk of buurt? Hoe kunnen deze worden benut en waarom c.q. waartoe? Moet dat ook in dit geval?
8. Voer voor gespreks- en methodiektraining een dergelijk gesprek.

Casusbronnen:

AMW-methodieken en gespreksmethodieken (handboeken gebruikt op school 2-3^e jaar), gespreksmethodieken, WMO, Welzijn Nieuwe Stijl, WNS-beleid eigen instelling, Netwerkinformatie en informatie over activiteiten in de wijk of buurt.

De volgende links leiden naar de Website van de Dienst Wonen, Zorg en Samenleven, van de gemeente Amsterdam (bevat veel informatie over wettelijke regelingen, WMO, Wmo-beleidsnota Amsterdam, gegevens over loketten en regelingen). Vergelijkbare sites zullen te vinden zijn in Den Haag, Haarlem en Rotterdam.

www.wzs.amsterdam.nl/zorg

www.wzs.amsterdam.nl/alsuhulpnodigheeft

Websites met onder meer informatie over buurt-, en wijkactiviteiten.

AMW-methodieken

Mönninck, Herman de, *De Gereedchapskist van de Maatschappelijke Werker*, 2009(3), ISBN 9789035230866

Eggen, Jagt en Jans, *Methodiek Maatschappelijke Werk en Dienstverlening*

Van Ewijk, Spierings, *Basisboek Social Work, mensen en meedoen*

SPH-methodieken

Kloppenborg e.a., *Methodieken Sociaal Pedagogische Hulpverlening*

Boluijt, *De Creatieve Professional*

Bassant, *Methodieken voor Sociaal Pedagogische Hulpverleners*

Casussituatie fase 3

Schuldsanering

Het gezin staat ondertussen verplicht onder beheer en krijgt een leefgeld van € 90,-- per week. Dit bedrag houdt geen rekening met de oudste kinderen. Het gezin komt een tijdlang bij de voedselbank terecht. De afdeling Schuldhulpverlening is onderwijl bezig om het echtpaar naar de regeling volgens de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) toe te leiden.

Casusvragen Wet sanering natuurlijke personen (Wsnp)

1. Waar dient het verzoek om een Wsnp-regeling voor? Wat houdt deze procedure in en bij wie dient men de aanvraag ervoor in?
2. Wie komen in principe voor die regeling in aanmerking?
3. Wat houdt de rol van de financieel bewindvoerder in? Welke bevoegdheden, verplichtingen en verantwoordelijkheden zijn aan deze functie verbonden?
4. Op grond van welke voorwaarden kunnen personen in aanmerking komen een aflossingsregeling van hun schulden via de Wet schuldsanering natuurlijke personen?
5. Aan welke voorwaarden voldoet (de aanvraag van) de heer El Y?
6. Aan welke voorwaarden voldoet (de aanvraag van) de heer El Y (nog) niet?
7. Wat moet er nu gedaan worden om de aanvraag in principe geaccepteerd te krijgen?
8. Wat zijn de consequenties bij acceptatie voor schuldeisers en schuldenaren?
9. Hoe groot schat je de kans van slagen in?

10. Voer voor gesprek- en methodiektraining een dergelijk gesprek.

Casusbronnen:

Info over Wsnp:

www.wsnp.rvr.org - De site van de Raad voor Rechtsbijstand bevat veel informatie over de Wsnp, wettelijke regelingen, en informatieve folders voor cliënten met schulden, en schuldeisers, die een duidelijk beeld geven over de procesgang voorafgaand en tijdens de Wsnp-procedure). In deze zeer toegankelijke site wordt ook aandacht geschonken aan regionale c.q. stedelijk verschillen inzake de schuldsanering. N.B. Drie folders gezamenlijk geven een goed beeld van de procesgang rond minnelijke schikking van de schuldsanering en van sanering via de Wsnp.

Info over financieel beheer:

www.plangroep.nl – PLANGroep heeft 25 jaar ervaring in de schuldhulpverlening en biedt op een actieve en betrokken wijze ondersteuning aan Nederlandse gemeenten, gemeentelijke kredietbanken, woningbouwverenigingen en commerciële ondernemingen. PLANGroep is lid van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK).

www.stichting-cav.nl - De Stichting CAV ondersteunt mensen die door ziekte, leeftijd of andere bijzondere omstandigheden hun financiële zaken niet meer zelf kunnen of willen regelen.

Al gaan hier maanden over heen, het verzoek om sanering via de WSNP wordt uiteindelijk wel toegewezen. Dat levert een straf regime met weinig leefgeld en een bewindvoerder die over hun financiën gaat. En aanvullende voorwaarden om de Wsnp-regeling, die drie jaar van kracht is, gaande te houden. Een verplichting van de Wsnp is het zoeken naar betaald werk en ook moet men zijn of

haar goede wil laten zien, d.w.z. de bereidheid om zoveel mogelijk geld te verzamelen om de schulden te kunnen aflossen.

Persoonlijke ontwikkelingen in de casussituatie van mw. en dhr. El Y

Mevrouw El Y

Mevrouw El Y is voor 40% arbeidsongeschikt verklaard, maar ze weigert te solliciteren terwijl ze dat minimaal vier keer per maand moet doen. Ze wil niet en ze kan het niet, geeft mevrouw later aan de rechter aan. Bij de eerste halfjaarlijkse controle door de rechtbank krijgt ze alsnog een kans: een half jaar lang moet zij zes sollicitaties per maand doen, anders vervalt de Wsnp. Maar mevrouw El Y wil dat solliciteren niet eens proberen. Sowieso moet ze, los van het Wsnp-traject, verplicht naar een inburgeringscursus, ook voor de Nederlandse taal, maar dit doet ze niet; herhaalde oproepen daarvoor negeert ze. Ondanks al de spanningen en problemen die dit alles brengt wil mevrouw El Y wil geen contact met het Algemeen Maatschappelijk Werk of iemand anders. Zij is veel thuis, kookt graag, gaat naar de markt en heeft gezelschap aan haar kinderen.

Het jaar gaat zo voorbij en de Wsnp-regeling staat op het punt te mislukken, omdat zij haar Wsnp-verplichtingen niet nakomt. De bewindvoerder weet echter op dat moment een nieuwe keuring te regelen – waarvoor hij zo'n 120 euro benut uit de in te houden financiën ten behoeve van de schuldeisers - en zij wordt volledig arbeidsongeschikt verklaard. Ze was al slecht ter been, maar nu loopt ze nog maar een meter of honderd. Via het Wmo-loket vraagt zij een scootmobiel aan, die zij naderhand ook krijgt.

De heer El Y

In de gesprekken met de maatschappelijk werker geeft de heer El Y niet zoveel te willen veranderen in zijn netwerk. Hij heeft een drukke baan, peinst er niet over om daarna nog iets als een vrijwilliger te gaan doen. Hij zoekt ook geen aansluiting met anderen voor de gezelligheid. Zijn eenzaamheid zit in het gebrek aan contacten in de privésfeer waar hij niet wordt gehoord. Daarnaast zoekt hij weer innerlijke rust. Dat wordt dan ook het onderwerp van gesprek met de maatschappelijk werker. Hij gaat wel na enige tijd de budgetteringscursus volgen.

De heer El Y zoekt weer aansluiting bij zijn kinderen. Dit lukt nu ook omdat dankzij de inzet van de Wsnp de druk een beetje van de ketel is. Hij gaat weer musiceren en soms zelfs met hen. Hij heeft goed contact met zijn collega's en kan via een van hen goedkoop een volkstuintje met een hokje erop huren. Hier verblijft hij in de zomermaanden veel en schrijft dan een boek met zijn levensverhaal. Zijn kinderen komen soms helpen tuinieren. Hij krijgt ook contact met de andere vaste bewoners van de tuin. De twee oudste kinderen krijgen een relatie en verlaten het huis. De zorg om hun verblijfsvergunning is voorbij, want die kan nu op grond van een huwelijk worden aangevraagd. Financieel is hun vertrek natuurlijk ook gunstig. In de twee jaar die volgen komt mijnheer nog met vooral financiële problemen die te ingewikkeld zijn om zelf op te lossen en vragen rond de Wsnp bewindvoering en controle van de rechtbank. Hij heeft geen last meer van paniek en kan veel zelf (of met behulp van zijn collega of zoon) regelen.

De relatie met zijn vrouw is afstandelijk en ook met zijn jongste dochter, die partij kiest voor haar moeder. Hij wil nog steeds zelfstandig wonen, "*... maar pas als ... en als... ooit...*"

Casussituatie fase 4

Zes maanden voor de Wsnp afloopt meldt de heer El Y zich in bij de maatschappelijk werker. Hij heeft scheiding van tafel en bed aangevraagd. Hij wil eindelijk zelf iets aan zijn leven hebben, wil rust als hij thuiskomt en tijd om te schrijven. Noch de heer El Y of zijn vrouw lijken hier om te rouwen. Hij heeft zich uitgeschreven op hun woning en verblijft al een tijdje bij zijn zoon, al kan dat niet voor permanent. Als het

mooier weer is, blijft hij in zijn tuinhuisje.

De scheiding heeft voor de Wsnp-regeling gevolgen, want daardoor worden ze nu twee onafhankelijke aanvragers met eigen verplichtingen. Door ieder moeten daarvoor individueel weer stappen worden gezet en formulieren worden ingevuld en eigen betalingen aan de financieel bewindvoeder worden gedaan. Een financieel bewindvoeder en financieel beheer zijn zaken die naast elkaar staan en waarbij ze met beiden te maken hebben. Ze begrijpen er allebei niet veel van en het is ook ingewikkeld. Mijnheer volgt alle instructies op maar mevrouw doet niet veel, behalve een uitkering aanvragen. Na ettelijke pogingen van de hulpverlener om haar te spreken te krijgen, komt ze met haar dochter, die als tolk fungeert. Ze krijgt hulp van de Sociaal raadvrouw, maar er moet heel vaak worden uitgelegd wat er gebeurt als ze dit laatste stukje Wsnp niet afmaakt. Haar dochter begrijpt het beter en weet haar te overtuigen dat, als zij niet meewerkt, zij verantwoordelijk kan worden voor alle schulden. Uiteindelijk werkt ook zij mee.

Zijn probleem is de huisvesting, want bij zijn zoon kan hij niet langer verblijven. Dat roept ook tussen hem en zijn vrouw te veel spanningen op. Einde herfst wordt het weer te slecht om permanent in het tuinhuisje te verblijven. Maar ondanks de kou slaapt de man, als het maar even kan, weer in het tuinhuisje. Als dit door de vorst echt niet anders kan, slaapt hij soms nog in het huis van zijn ex-vrouw. Dat is niet zonder risico. Als dit bekend wordt kan dat gevolgen hebben voor de DWI-uitkering van zijn ex-vrouw, omdat de Dienst Werk en Inkomen streng is in hun beleid voor ex-gehuwden. Overnachten bij de partner brengt korting of opschorting van de uitkering, waardoor nieuwe schulden snel in het vizier komen. Dat wil niemand.

Het is hem ook niet gelukt om woonruimte te vinden. Hij vraagt nu aan de maatschappelijk werker wat zij voor hem kan doen.

Casusvragen

Vragen:

- 1) Onder welk hulpverleningstraject kan deze vraag vallen?
- 2) Wat zijn de mogelijkheden voor de maatschappelijk werker binnen de beschikbare tijd?
- 3) Welke mogelijkheden zijn haalbaar? Welke instrumenten kunnen hiervoor worden ingezet? Hoe kan de cliënt effectief hier zelf voor worden geactiveerd?
- 4) Welke hulp of ondersteuning zou in de privésfeer kunnen worden gezocht?
- 5) Wat zijn de wettelijke en economische beperkingen?
- 6) Voer voor gesprek- en methodiektraining een dergelijk gesprek.

Casusbronnen:

AMW-methodieken, gespreksmethodieken, netwerkinformatie en informatie over activiteiten in de wijk of buurt, vrijwilligersorganisaties e.d.

De volgende links leiden naar de Website van de Dienst Wonen, Zorg en Samenleven, van de gemeente Amsterdam (bevat veel informatie over wettelijke regelingen, WMO, Wmo-beleidsnota Amsterdam, gegevens over loketten en regelingen, huisvesting). Vergelijkbare sites zullen te vinden zijn in Den Haag, Haarlem en Rotterdam.

www.wzs.amsterdam.nl/zorg

www.wzs.amsterdam.nl/alsuhulpnodigheeft

Overige internetsites die informatie kunnen verstrekken over woonruimte e.d.

AMW-methodieken

Mönninck, Herman de, *De Gereedschapskist van de Maatschappelijke Werker*, 2009(3), ISBN 9789035230866

Eggen, Jagt en Jans, *Methodiek Maatschappelijke Werk en Dienstverlening*

Van Ewijk, Spierings, *Basisboek Social Work, mensen en meedoen*

SPH-methodieken

Kloppenburger e.a., *Methodieken Sociaal Pedagogische Hulpverlening*

Boluijt, *De Creatieve Professional*

Bassant, *Methodieken voor Sociaal Pedagogische Hulpverleners*

In de periode die volgt komen mevrouw, na de scheiding mevrouw K, en haar dochter vaker bij het Dienstencentrum om een aantal zaken te regelen. De dochter is inmiddels zeventien jaar en in gesprek met haar komt naar voren dat haar moeder een zwaar beroep op haar doet. Zij is moeders steun en toeverlaat en dit is een te grote belasting voor het meisje. Ze wil gaan studeren in een andere stad maar weet niet hoe ze dit moet combineren met haar zorg om haar moeder. Haar nog thuiswonende broer onttrekt zich aan het familiegebeuren.

Casus situatie fase 5

De dochter meldt zich bij de balie van het Dienstencentrum, want zij wil graag een gesprek met moeder in bijzijn van de maatschappelijk werker. Dit gebeurt bij hen thuis. Moeder geeft aan erg teleurgesteld te zijn in haar man en het leven in Nederland dat verre van luxueus bleek te zijn. Ze is verbitterd, maar wil wel hier blijven. Ze heeft weinig mensen met wie ze omgaat, alleen een buurvrouw komt wel eens langs. Nu de kinderen de deur uit zijn of gaan ziet ze op tegen het alleen zijn en eenzaam te worden. De kinderen kunnen haar dan nog maar gedeeltelijk blijven steunen en haar Nederlands is nog steeds onder de maat. Wat ze wel veel doet is skypen met haar zus in hun eigen land. Dit heeft ze van haar dochter geleerd. Van haar huisarts zou ze ook iets aan sport moeten gaan doen. Haar grote hobby is koken. Moeder toont eindelijk bereidheid om zelf iets aan haar situatie te willen veranderen.

Casusopdracht: maken van een Hulpverleningsplan voor mevrouw K

Vragen:

A.

1. Waar moet bij de gesprekken concreet op worden gelet: gespreksmethodiek en relevante informatie?
2. Mis je nog informatie over mevrouw, en zo ja, welke?
3. Welke AMW-methodieken kunnen in dit geval met het oog op welk doel worden ingezet? Welke niet? Heeft dit veel of weinig kans van slagen en waarom?
4. Wat heeft zij nodig gezien de problemen die zij verwoordt?
5. Onder welke categorie van ondersteuning valt deze vraag en hoeveel uur is daar aan sociale dienstverlening voor beschikbaar?
6. Wat zijn de mogelijkheden voor de maatschappelijk werker binnen de beschikbare tijd?
7. Waar moet, uitgaande van de doelstellingen van de WMO en Welzijn Nieuwe Stijl, op worden gelet? Zijn die kaders hier relevant? Welke consequenties heeft dit voor de aanpak?
8. Waar moet uitgaande van het eigen WNS-beleid van de instelling op worden gelet? Welke consequenties heeft dit voor de aanpak?
9. Welke mogelijkheden zijn haalbaar? Welke instrumenten kunnen hiervoor worden ingezet? Hoe kan de cliënt effectief hier zelf voor worden geactiveerd?
10. Hoe kunnen of moeten professionals, (geschoolde) vrijwilligers, of anderen hierbij een rol spelen?
11. Welke voorzieningen, netwerken en activiteiten kent de wijk of buurt? Hoe kunnen deze worden benut en waarom c.q. waartoe? Moet dat ook in dit geval?
12. Voer voor gespreks- en methodiektraining een dergelijk gesprek.

B. 13. Stel op basis van bovenstaande informatie een Hulpverleningsplan voor mevrouw K op.

Casusbronnen:

AMW-methodieken en gespreksmethodieken (handboeken gebruikt op school 2-3^e jaar), gespreksmethodieken, WMO, Welzijn Nieuwe Stijl, WNS-beleid eigen instelling, Netwerkinformatie en informatie over activiteiten in de wijk of buurt. Websites met onder meer informatie over buurt-, en wijkactiviteiten.

AMW-methodieken

Mönninck, Herman de, *De Gereedschapskist van de Maatschappelijke Werker*, 2009(3), ISBN 9789035230866
Eggen, Jagt en Jans, *Methodiek Maatschappelijke Werk en Dienstverlening*
Van Ewijk, Spierings, *Basisboek Social Work, mensen en meedoen*

SPH-methodieken

Kloppenburger e.a., *Methodieken Sociaal Pedagogische Hulpverlening*
Boluijt, *De Creatieve Professional*
Bassant, *Methodieken voor Sociaal Pedagogische Hulpverleners*

Andere mogelijke methodieken: non-directieve counseling, cognitieve methode. Netwerkmethode, Eigen-kracht e.d.

Vergeer, C., *De Gaasvlieg, Vragen naar zin*, Damon, 2002, en/of andere studies naar zingeving en hulpverlening